כרע כחיזרא. ולקמן (ד׳ כח:) אמרינן עד שיראה איסר וכו׳ (ג׳ לא סגי בכריעה לבד ורחשו זקוף אלא בעי נמי שיכוף הראש וכן איתא בירושלמי דפרקין ובלבד שלא יעשה כהדין חרדונא והייטו תרגום ירושלמי של נב ירמיה (ויקרא יח) והלא כשהוא שוחה ראשו זקוף. וכו״ה וי״כ שאינו שוחין כל שעה בתפלה לריך ליזהר שיגביה קודם שיסיים הברכה רק שיכרע בברוך ושיגביה מיד דאמרינן לקמן סוף אין עומדין (ד׳ לד.) אם בא לשחות תחלת כל ברכה וסוף כל ברכה מלמדין אותו שלא ישחה:

והלכתא כותיה דרבה. דלריך לחתום המלך הקדוש והמלך המשפט ואם לא אמר מחזירין אותו. וכן זכרנו, ומי כמוך, וכתוב לחיים, ובספר חיים מחזירים אותו אם לא אמר. דכל המשנה ממטבע שטבעו חכמים אינו יולא ידי חובתו וכך פסק רבינו יהודה אם פסק לו אם אמר אם לא אמר מחזירים אותו כדאיתא בירושלמי דתענית פ״ק: היה מתפלל ואינו יודע אם הזכיר עד שלא ומתו ואם לאו כל שלשים יום בחזקת שלא למוד. (פירוש שלא אמר אלא כמו שהוא למוד עד עתה שלא אמר כן). אחר כן בחזקת שהזכיר והוא הדין לכל הדברים שלריך להזכיר כך הדין. ואם כן בעשרת ימי תשובה דליכא שלשים יום לריך לחזור. *יו״ל״ח כתב דאין מחזירין אותו מכל אותן דברים דאיכא דאיכא פסק בספר בפירוש והביא ראיה לדבריו: **בקשו** לקבוע פרשת בלק בפרשת ק״ש ומפני מה לא קבעוה וכו׳. איתא בירושלמי דאותן ג׳ פרשיות שתקנו בקריית שמע לפי שבהן עשרת הדברות ועיין בו ומצאת הכל:

הדרן עלך מאימתי

ואילו אורים ותומים לא קאמר - משום דקטליה לנוב עיר הכהנים, ומנין דאחילו ליה מן שמיא שנא׳ (ויאמר שמואל אל שאול) [ו]מחר אתה ובניך עמי *וא״ר יוחנן עמי במחיצתי ורבנן אמרי מהבא והוקענום לה׳ בגבעת שאול בחיר ה׳ יצתה בת קול ואמרה בחיר ה׳ אמר ר׳ אבהו בן זוטרתי אמר רב יהודה בר זבידא בקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע ומפני מה לא קבעוה משום טורח צבור, מ״ט אילימא משום דכתיב בה אל מוציאם ממצרים לימא פרשת רבית ופרשת משקלות דכתיב בהן יציאת מצרים, אלא אמר ר׳ יוסי בר אבין משום דכתיב בה האי קרא *כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו ולימא האי פסוקא ותו לא? גמירי כל פרשה דפסקה משה רבינו פסקינן, *דלא פסקה משה רבינו לא פסקינן. פרשת ציצית מפני מה קבעוה? א״ר יהודה בר חביבא מפני שיש בה *רמשה דברים מצות ציצית יציאת מצרים עול מצות ודעת מינים הרהור עבירה והרהור ע״ז, בשלמא הני תלת מפרשן עול מצות דכתיב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה׳ ציצית דכתיב ועשו להם ציצית וגו׳ יציאת מצרים דכתיב אשר הוצאתי וגו׳ אלא דעת מינים הרהור עבירה והרהור ע״ז מנלן? דתניא אחרי לבבכם זו מינות וכן הוא אומר אמר נבל בלבו אין אלהים אחרי עיניכם זה הרהור עבירה שנאמר ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני אתם זונים זה הרהור ע״ז וכן הוא אומר ויזנו אחרי הבעלים: מתני׳ מזכירין יציאת מצרים בלילות *א״ר אלעזר בן עזריה *הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה *בן זומא שנא׳ למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך ימי חייך הימים, כל ימי חייך הלילות, וחכ״א ימי חייך העולם *כל להביא לימות המשיח: גמ׳ *תניא אמר להם בן זומא לחכמים וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח והלא כבר נאמר הנה ימים באים נאם ה׳ ולא יאמרו עוד חי ה׳ אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה׳ אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה ומכל הארצות אשר הדחתים שם אמרו לו לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה אלא שתהא שעבוד מלכיות עיקר ויציאת מצרים טפל לו כיוצא בו אתה אומר לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך לא

כחיזרא. שכבו כיד אדם וחובטו כלפי מעלה בכפת אחת: **וקיף כחיזיא.** בכפת. ראשו תחלה ואח״כ גופו שלא תראה כריעתו עליו כמשוי: **כחויא.** כנחש הזה כשהוא זוקף עצמו מגביה הראש תחלה וזקף מעט מעט: **המלך הקדוש.** לפי שבימים הללו הוא מראה מלכותו לשפוט את העולם: **המלך המשפט.** כמו מלך המשפט. כמו נושאי הארון הברית (יהושע ג) כמו ארון הברית. וכן המסגרות המכוונות (מלכים ב׳ ט״ז) שהוא כמו מסגרות המכוונות. וכן העמק הפגרים (ירמיה לא) כמו עמק הפגרים: **ר״ג ואם תלמיד חכם הוא ולריך לרחמים לריך שיחלה עצמו עליו.** אם ת״ח הוא זה שלריך לרחמים לריך שיחלה חבירו עצמו עליו: **בחלומם.** על דואג ואחיתופל הוא אומר שהיו ת״ח: **למען תזכרי ובושת.** סיפיה דקרא בכפרי לך את כל אשר עשית: **גם בחלומות גם בנביאים.** ולא א״ל גם בחורים לפי שלבביהם ממנו שלא יאמר לו אתה גרמת לעצמך שלא נענית בחורים ואומים לפי שהגבעונים לחם ומים שהגבעונים. כתנם יהושע חוטבי עצים ושואבי מים למזבח (ג) ויאמר דוד אל הגבעונים ובמה אכפר לכם וברכו את נחלת ה׳ והם אמרו לו יותן לנו שבעה אנשים מבניו והוקעטום בגבעת שאול ובא קול יצאה וסיימה אחריהם בחיר ה׳ דודאי הם לא אמרו בחיר ה׳ שהרי לגנותם היו באין ולא לכבודו: **פרשם רבים.** אל תקח מאתו כסף ותרבית וגו׳ (ויקרא כה) וסמיך ליה יציאת מצרים: **ופרשם משקלות.** אבני לדקן וגו׳ (ויקרא יט) סיפיה דקרא אשר הוצאתי אתכם וגו׳: **כרע שכב.** דדמי לשכבך ובקומך שהקדוש ב״ה שומרנו בשכבנו ובקומנו לשכב אליו ושקטים כארי וכלביא: **ולימא האי פסוקא.** וליכא טורח לצבור: **עול מצות.** ועשיתם את כל מצותי: **מינות.** אותם ההופכים טעמי התורה למדרש טעות ואלול: **וכן הוא אומר אמר נבל בלבו אין אלהים.** ואין לך נבל מן ההופך דברי אלהים חיים: **מתני׳ מזכירין יציאת מצרים בלילות.** פרשת ציצית בק״ש ואע״פ שאין לילה זמן ציצית דכתיב וראיתם אותו וזכרתם אומרים אותה בלילה מפני יציאת מצרים שבה: **כבן שבעים שנה.** כבר הייתי כראה זקן ולא זקן ממש שבאתי עליו שיבה יום שהגביה רבן גמליאל מנשיאותו ומינו רבי אלעזר בן עזריה נשיא כדאיתא בפרק תפלת השחר (ד׳ כח.) ואותו היום דרש בן זומא מקרא זה: גמ׳

סו א מיי׳ פ״ה מהלכות תפלה הלכה יב עור שו״ע או״ח סימן קיב סעיף ו:
סז ב מיי׳ פ״ב שם הלכה יח סמג עשין י״ט עור שו״ע או״ח סי׳ קיח וסי׳ תקפד סעיף ח:
סח ג מיי׳ פ״א מהלכות ק״ש הלכה ג:

נושא: תוספות בשמ״ע בעשרת ימי תשובה

רב נסים גאון
זה ששנינו אמר רבי אלעזר בן (עוריא) [עוריה] הרי אני כבן שבעים שנה. מיפרשא מילתיה בפרק תפלת השחר (דף כח) במעשה שהיה בין רבן גמליאל ור׳ יהושע בעת שהסכימו חכמים להעביר את רבן גמליאל מגדולתו ולהמליך תחתיו את ר׳ אלעזר בן עוריה אמר והא בר תמניסרי אנא ולית לי חיוראתא אירחיש ליה ניסא והדרו ליה תמניסרי דארי חיוראתא והיינו דתנן אמר ר׳ אלעזר בן עוריה הריני כבן ע׳ שנה ולא בן שבעים:

נושא: להתפלל בעד חבירו

נ״ל וה״מ

נושא: העושה עבירה ומתבייש בה מוחלין לו...

מבנה: מקורות הנ״ל

הגהות הב״ח
(א) גמ׳ אם ת״ח הוא ולריך לרחמים לריך שיחלה: (ב) רש״י ד״ה והוקעטום וכו׳ מיס למזבח ויקרא המלך לגבעונים ויאמר דוד אל הגבעונים מה אעשה לכם ומה אכפר וכו׳: (ג) תוס׳ ד״ה כרע וכו׳ איסר וכו׳ פי׳ לא סגי:

נושא: למה קבעו פ׳ ציצית בק״ש

גי׳ מהרש״א הן עם כלביא יקום עד יאכל טרף וכ״ה בהדיא בתנחומא

גליון הש״ס
תוס׳ ד״ה כרע כו׳ שיגביה כו׳. עי׳ תוס׳ לקמן נ״א ע״א ד״ה ומולאו: **תוס׳** ד״ה והלכתא כו׳ מחזירין אותו. עיין תוס׳ לקמן לד ע״א ד״ה תמניעות:

ספרי פ׳ ראה
מכילתא פרשת בא פ׳ ט״ז

נושא: הזכרת יציאת מצרים בלילות, לעתיד לבא

מכילתא שם תוספתא פ״א

תהלים לה: יג ואני בחלותם לבושי שק עניתי בצום נפשי ותפילתי על חיקי תשוב

[ואלהים]

[עירובין נג:]

ס״א ששה

[תענית כז: מגילה כב.]

[לקמן כח.]

דברים עז

בדפוסי׳ אחרי׳ כל ימי חייך ירמיה כג

בראשית לה